

UITSPRAAK REGIONALE KLACHTENCOMMISSIE MIDDEN - NEDERLAND
14 augustus 2023 (mondelinge uitspraak 10 augustus 2023)

Zitting: 10 augustus 2023 te Amersfoort
De commissie bevindt zich in de Brink op het terrein van ....
De mondelinge behandeling heeft via beeld- en geluidsverbinding plaatsgevonden

Klachtennummer: KC 2023 – 050

---

1. De klacht

De klachtmelding vermeldt de volgende klacht:
Klaagster is het niet eens met de aangezegde medicatie.

2. De procedure

2.1. Bevoegdheid en ontvankelijkheid

De klachtencommissie (in het vervolg: de commissie) verklaart de klacht ontvankelijk als een klacht in de zin van de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (Wvggz).

2.2. Het verloop van de procedure

- Op 4 augustus 2023 heeft de commissie de klacht van klaagster ontvangen.
- Klaagster heeft de commissie toestemming gegeven voor het inzien van het dossier.
- Klaagster heeft een schorsingsverzoek ingediend, zie punt 2.3.
- Op 7 augustus 2023 zijn aangeklaagde en de overige betrokkenen, zoals bedoeld in artikel 5 van het klachtenreglement, van de klacht van klaagster in kennis gesteld.
- Op 7 augustus 2023 zijn de schriftelijke uitnodigingen verzonden voor de hoorzitting op 10 augustus 2023.
- De commissie heeft aangeklaagde verzocht een schriftelijke reactie op de klacht in te dienen. De commissie heeft op 9 augustus 2023 een schriftelijke reactie ontvangen.
- De hoorzitting heeft op 10 augustus 2023 plaatsgevonden.
- De beslissing, zie punt 7, is op dezelfde dag aan klaagster en aangeklaagde meegedeeld (telefonisch).

Alle betrokkenen zijn van de ingebrachte stukken in kennis gesteld.

2.3. Schorsingsverzoek

Klaagster heeft bij haar klachtmelding tevens een schorsingsverzoek ingediend ten aanzien van de uitvoering van de beslissing tot het toedienen van medicatie in het kader van het verlenen van verplichte zorg zoals bedoeld onder punt 1, zie hierboven.

De verpleegkundig specialist heeft de ambtelijk secretaris telefonisch meegedeeld dat er geen medisch zwaarwegende redenen zijn om de verplichte zorg in de vorm van het toedienen van medicatie niet op te schorten tot het moment van zitting.

De beslissing is aan alle betrokkenen meegedeeld.

3. De feiten – voor zover van belang

Klaagster is geboren op .... Zij is sinds een jaar bekend, waarbij zij nooit normofoor is gezien. Depressie en manie wisselen elkaar af, maar ook een psychose komt voor en nu wordt gedacht aan een schizo-affectieve stoornis, waarbij ernstige schade voor zichzelf, doordat zij wateroverlast in huis heeft veroorzaakt. Er is sprake van geluidsoverlast voor burens, en algemeen overlast. Klaagster is verbaal agressief, schreeuwt op de afdeling en is hierin moeizaam te begrenzen. Met het versturende gedrag kan zij niet veilig op de afdeling verblijven.

Op 2 augustus 2023 heeft de rechtbank Midden-Nederland, locatie Lelystad, een machtiging tot voortzetting van de crisismaatregel verleend voor een periode van drie weken, waarbij onder meer en relevant in het kader van de klachtmelding het toedienen van medicatie is toegewezen.

De zorgverantwoordelijke heeft klaagster op 5 augustus 2023 onderzocht en op 5 augustus 2023 is de voorgenomen beslissing met haar besproken.

Op 5 augustus 2023 wordt aan klaagster de informatie over het verlenen van verplichte zorg door de geneesheer-directeur overhandigd.

Op 5 augustus 2023 wordt de beslissingsbrief aan klaagster overhandigd tot het verlenen van verplichte zorg ter uitvoering van de machtiging tot voortzetting van de crisismaatregel. De zorgverantwoordelijke stelt in de brief van 5 augustus 2023 dat onder meer de volgende verplichte zorg zal worden gegeven: Het toedienen van orale of per injectie (als de orale medicatie niet wordt ingenomen) psychiatrische medicatie ter behandeling van een psychische stoornis, dan wel vanwege die stoornis, ter behandeling van een somatische aandoening. Er is sprake van een manie.

4. Toelichting van klaagster

Klaagster heeft ter hoorzitting een toelichting op haar klacht gegeven; deze wordt hieronder, voor zover van belang, samengevat en zakelijk weergegeven.

Gevraagd hoe het met klaagster gaat antwoordt zij dat zij rustig is en dat zij over de manie heen is. Zij zegt dat sommige mensen, met name Nederlanders, haar boos maken. Op de vraag of klaagster weet waarom Nederlanders haar boos maken, antwoordt zij dat 85% dom is. De Nederlandse verpleging fokt haar op, met name de blonde dames die er werken. Klaagster vertelt dat zij emigratieplannen heeft, omdat zij niet meer in Nederland wil blijven en dat zij ook de Nederlandse nationaliteit niet meer wil hebben. Zij heeft genoeg van Nederland en wil naar Turkije. Zij vertelt dat zij vaak in casino's komt en dat Turken hetzelfde hebben. Turken zijn slim, veel slimmer dan Nederlanders en gokken zit ook in hun genen.

Gevraagd hiernaar antwoordt klaagster dat zij wel en niet begrijpt waarom zij is opgenomen. Zij zegt dat Iriszorg haar niet goed heeft verzorgd en dat zij door toedoen van Iriszorg door de

politie is opgehaald en in de kliniek is opgenomen terwijl zij van plan was om naar een vriendin in ... te gaan. ...zorg biedt haar iets aan wat zij niet nodig heeft.

Gevraagd hiernaar antwoordt klaagster dat er geen urgentie is om haar op te nemen. Zij vertelt dat zij sinds vorig jaar maart gestopt is met medicatie en dat het prima gaat en dat zij geen medicatie nodig heeft. Zij heeft verleden jaar haar huis verkocht en moet nu een nieuw huis kopen.

Gevraagd of klaagster alles heeft kunnen zeggen wat zij heeft willen zeggen en of er goed naar haar is geluisterd antwoordt zij dat zij op haar vijftiengste jaar een eerste psychose heeft gehad, maar dat behandelingen in Ermelo en Lelystad niet functioneren. Klaagster wil geen medicatie en alleen Lorazepam voor het slapen.

Gevraagd of de pvp nog aanvullingen heeft antwoordt zij dat klaagster niet opgenomen wil zijn, omdat er geen stoornis zou zijn. Er is contact met Iriszorg geweest, maar desondanks heeft zij een beslissingsbrief gekregen, omdat er een incident heeft plaatsgevonden. Volgens de pvp gaat het de laatste dagen goed met klaagster.

5. Weerwoord van aangeklaagde op de klacht

Ter zitting heeft aangeklaagde verweer gevoerd; dit wordt hier onder, voor zover van belang, samengevat en zakelijk weergegeven.

Gevraagd hiernaar antwoordt mw. P. dat klaagster zich op de afdeling boos, dwingend en eisend gedraagt en dit gedrag in ieder geval tot 8 augustus vertoont. Zij spreekt met een verheven stem, waarmee het afdelingsklimaat in het geding komt. Klaagster barricadeert de deur van haar kamer. Met het verstorend gedrag kan zij niet veilig op de afdeling verblijven en met dit gedrag is terugkeren naar de woonvorm bij Iriszorg geen verantwoorde optie. Het toedienen van medicatie is noodzakelijk.

Gevraagd hiernaar antwoordt mw. P. dat klaagster op de eerste dag bij het eerste gesprek een goede indruk maakte. Daarna liep de spanning op en bij een nieuwe beoordeling bleek er wel sprake te zijn van een stoornis. Er is geen sprake van ziektebesef en ziekte- inzicht.

6. Overwegingen van de Klachtencommissie

De commissie heeft bij de klacht de rechtmatigheid van de verplichte zorg ter uitvoering van de door de rechtbank verleende machtiging tot voortzetting van de crisismaatregel 2 augustus 2023 en de daarbij vastgestelde vormen van verplichte zorg te beoordelen.

Artikel 8:9 Wvvgz bepaalt dat de zorgverantwoordelijke ter uitvoering van de crisismaatregel, machtiging tot voortzetting van de crisismaatregel of de zorgmachtiging een beslissing tot het verlenen van verplichte zorg niet neemt, dan nadat hij:

- a. zich op de hoogte heeft gesteld van de actuele gezondheidstoestand van betrokkene,
- b. met betrokkene over de voorgenomen beslissing overleg heeft gevoerd, en
- c. voor zover hij geen psychiater is, hierover overeenstemming heeft bereikt met de geneesheer-directeur.

Allereerst en meer in het algemeen overweegt de commissie dat verplichte zorg bij psychiatrische patiënten een ernstige inbreuk is op hun persoonlijke levenssfeer en/of lichamelijke integriteit. Deze inbreuk dient dan ook met de nodige waarborgen omkleed te zijn. Daarom worden er op zowel juridisch als medisch gebied eisen gesteld aan het mogen toepassen van verplichte zorg. Op juridisch gebied moet verplichte zorg voldoen aan de gronden van de Wvvgz en aan vormvoorschriften als vastlegging van het zorgplan en het uitreiken van een voldoende gemotiveerde schriftelijke kennisgeving van de verplichte zorg.

Verplichte zorg is een ultimum remedium. Als verplichte zorg noodzakelijk is, moet gekozen worden voor de minst ingrijpende vorm en zo kort mogelijk. Verplichte zorg moet voldoen aan de uitgangspunten van subsidiariteit, proportionaliteit, doelmatigheid en zorgvuldigheid.

Wat betreft deze *formele* aspecten van de verplichte zorg en de beslissingsbrief van 5 augustus 2023 stelt de commissie vast dat deze voldoen aan de wettelijke vereisten die hiervoor zijn gesteld.

De commissie overweegt dat uit de beslissingsbrief van 5 augustus 2023 blijkt dat klaagster bij aangeklaagde bekend is met een psychische stoornis.

De zorgverantwoordelijke heeft zich op 5 augustus 2023 op de hoogte gesteld van de gezondheidstoestand van klaagster en haar onderzocht. Zij heeft op 5 augustus 2023 overleg met klaagster gehad over de voorgenomen beslissing. De beslissing is op 5 augustus 2023 op schrift gesteld en voorzien van een schriftelijke motivering. De geneesheer-directeur heeft klaagster een afschrift van de beslissing gegeven en haar op 5 augustus 2023 schriftelijk in kennis gesteld van de klachtwaardigheid van de beslissing en de mogelijkheid van advies en bijstand door de patiëntenvertrouwenspersoon.

De commissie acht door aangeklaagde voldoende aannemelijk gemaakt dat zonder de toediening van medicatie een zodanig psychotisch toestandsbeeld in stand blijft dat er zich bij klaagster ernstig nadeel voordoet in de zin van art. 1.1. lid 2 onder a. Wvvgz.

De commissie acht met name aannemelijk dat het gedrag van klaagster, voortvloeiend uit haar psychotisch toestandsbeeld, zodanig ernstig is dat dit zonder de verplichte zorg leidt tot ernstig nadeel. Er is sprake van ernstige schade voor zichzelf, doordat zij wateroverlast in huis heeft veroorzaakt. Er is sprake van een manie. Klaagster barricadeert de deur van haar kamer. Zij schreeuwt op de afdeling en laat zich hierin niet begrenzen door de zorgverleners. Zij spreekt met verheven stem, waardoor geen gesprek mogelijk is. Dergelijk gedrag vond ook plaats in de woonvorm en was er sprake van riskant gedrag.

De commissie toetst de voorgestelde verplichte zorg tevens aan de vereisten van doelmatigheid (heeft de behandeling zin), proportionaliteit (staat het belang van behandelen in verhouding tot de dwang) en subsidiariteit (zijn er alternatieven).

Op grond van het bovenstaande is de commissie van oordeel dat de voorgestelde verplichte zorg doelmatig en proportioneel is.

Gelet op het bovenstaande is tevens aan het vereiste van subsidiariteit voldaan.

De commissie komt tot de conclusie dat de beslissing van aangeklaagde tot het toedienen van medicatie voldoet aan de criteria van doelmatigheid, proportionaliteit, subsidiariteit en zorgvuldigheid en dat daarom aan het gestelde criterium in artikel 8:9 onder a. Wvvgz is voldaan.

De commissie verklaart de klacht voor wat betreft de vorm van verplichte zorg op grond van artikel 8:9 Wvvggz **ongegrond**.

7. Beslissing

De commissie verklaart de klacht: **ongegrond**

Deze beslissing is genomen door:

Mw.mr. M.M. Kok, voorzitter,
Dhr. drs. R. Mentjox, psychiater,
Mw. L. Casparie, algemeen lid.

In aanwezigheid van mw. mr. A.L. Duimel, ambtelijk secretaris (maakt geen deel uit van de commissie)

Ondertekening

Beroepsmogelijkheden

De commissie wijst klaagster en de zorgaanbieder op de mogelijkheid dat zij op grond van artikel 10:7 Wvvggz binnen zes weken na het bekend maken van deze uitspraak de rechter om een beslissing over de klacht kunnen verzoeken. Dit kunnen zij doen door zelf rechtstreeks een verzoekschrift in te dienen.

Zij kunnen hierbij een verzoek tot schadevergoeding (doen) indienen.